

Handläggare
Hanna Füstenberg Danielsson

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2024-03-21

Svar på skrivelse från (SD) om illegal bosättning i Grimsta

Svar på skrivelse, dnr HV 2023/689.

Förvaltningens förslag till beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna inkom 2023-12-21 med en skrivelse om en illegal bosättning på Grimstafältet under sommaren 2023. I skrivelsen ställs följande frågor:

1. Hur var det möjligt att bosättningen fick stå orörd hela sommaren 2023?
2. Vad ämnar förvaltningen genomföra för åtgärder för att säkerställa att likande händelser inte kommer att ske under 2024?

Ärendet

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, enheten för stadsmiljö- och lokal, har tagit del av rubricerad skrivelse och frågorna där i.

Övergripande om bosättningar

Olovliga bosättningar är ett komplext problem med flera dimensioner. Det är ett problem som berör både enskilda individer, Stockholms stad, Hässelby-Vällingby som förvaltning och samhället i stort.

För enskilda individer är olovliga bosättningar ofta en fråga om överlevnad. De boende är människor i en utsatt situation, till exempel personer med missbruksproblem, psykisk ohälsa, fattigdom eller hemlöshet. De kan ha svårt att få tillgång till bostadsmarknaden och tvingas därför att bosätta sig olovligen.

För samhället påverkar olovliga bosättningar den upplevda tryggheten negativt och skapar problem ur ett miljöperspektiv, eftersom bosättningarna kan orsaka skador på parkmark och natur.

Olika klassad mark

Olovliga bosättningar kan uppkomma på mark där olika nämnder och aktörer har rådighet.

- Parkmark (Allmän platsmark, detaljplanelagd som parkmark. Stadsdelsförvaltningen har rådighet.)
- Gatumark (Allmän platsmark, detaljplanelagd som gatumark. Trafikkontoret har rådighet.)
- Privatägd mark (ägd av privatperson, företag, och dylikt)
- Icke detaljplanelagd mark (Exploateringskontoret företräder Stockholms stad som markägare och har rådighet)

Förvaltningens rådighet över parkmark innebär primärt ett ansvar för renhållning och iordningställande efter avhysning av polisen.

Rutin för olovliga bosättningar

För att möta den komplexa frågan om olovliga bosättningar har en stadsövergripande rutin tagits fram. Rutinen innebär följande steg:

1. Kontrollera planförhållanden och informera markförvaltande nämnd.
2. Markförvaltande nämnd gör en polisanmälan samt rapporterar i stadens incidentrapporteringsystem.
3. Platsen rapporteras till socialförvaltningen (olika enheter beroende på om det rör sig om EU-migranter eller individer med missbruksproblem).

När en bosättning uppstår inom förvaltningens rådighet kompletteras ovanstående rutin i regel med följande steg:

1. Stadsmiljöenheten gör tillsyn av platsen.
2. Vuxenenhetens mottagning kontaktas. Om barn finns med ska det tydligt framgå. Stadsmiljöenheten ger en detaljerad beskrivning av situationen och om det föreligger risk för hotsituation.

När en boplats är på offentlig plats, tex. parkmark avvisar polisen de boende. I anslutning till avhysningen ska de boende få information om alternativa boplatser och sociala insatser. Efter avhysningen ansvarar stadsmiljöenheten för städning av platsen. Efter genomförd avhysning och städning är det inte ovanligt att aktuella personer inom kort återkommer till platsen och återigen bosätter. När detta sker börjar påbörjas rutinen från steg 1 på nytt.

Aktuellt ianspråktagande av mark var dock inte en bosättning i lagens mening då ingen bodde eller hade sin dygnsvila på aktuell plats, utan platsen användes mer som olovlig festplats. Ianspråktagandet av marken kom till först mot sommarens andra hälft.

Då ingen bodde på platsen var det inte fråga om avhysning för polisen utan om städning och renhållning. Förvaltningens personal besökte platsen efter att anmälan kommit in, men då platsen var befolkad gick den inte att iordningställa vid tillfället. När personal besökte platsen vid ett senare tillfälle uppmanades personerna på platsen att själva städa upp, vilket de också gjorde (om än inte fullständigt). Resterande städning utfördes av förvaltningen.

Förebyggande arbete

Tyvärr går det inte att helt undvika att hemlösa personer bosätter sig olovligen. Förvaltningen har en upparbetad organisation på plats för att hantera frågan, med de åtgärder som krävs utifrån situationen. Förvaltningen genomför veckovisa samverkansmöten där polisen medverkar, för att informera och hantera avhysningsärendena bland annat.

För att undvika att personer hamnar i hemlöshet har vuxenenheten flera bostadssociala insatser som kan sättas in, såsom Bo-team och mobilt stödteam, träningslägenheter och hjälp att ställa sig i bostadskön, samt insatser mot missbruk och våld i nära relationer.

Stadsmiljöenheten jobbar med förebyggande åtgärder i stadsmiljön, såsom siktfrämjande slyröjning och belysning samt platsaktivering. Stadsmiljöenheten samarbetar också med enheten för trygghet och civilsamhällessamverkan i så kallade trygghetsvandringar och platssamverkan, för att identifiera och åtgärda otrygga platser.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Avelningschef
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse, dnr HV 2023/689.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2024-03-06